

Miljö- och energidepartementet
Energienheten
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

registrator@regeringskansliet.se
m.remissenergi@regeringskansliet.se

Stockholm 2016-04-04

Dnr M2015/04264/Ee

Remiss av underlag inför beslut om riktlinjer för forskning och innovation på energiområdet för perioden 2017-2020

Fastighetsägarna Sverige har beretts möjlighet att lämna remissynpunkter på rubricerat material.

Bakgrund

I rapporten *Helhetssyn är nyckeln* beskriver Energimyndighetens det forsknings- och innovationsbehov myndigheten har identifierat för perioden 2017–2020. Myndigheten identifierar utmaningar som samhället behöver möta inför omställningen till ett hållbart energisystem samt föreslår verktyg och arbetssätt.

Energimyndigheten pekade i rapporten Bråttom med omställning till ett hållbart energisystem ut fem övergripande utmaningar för att nå ett hållbart energisystem. Rapporten lämnades in som ett underlag för regeringens forsknings- och innovationsproposition i oktober 2015.

De fem sammankopplade utmaningarna är att:

1. skapa ett helt förnybart energisystem
2. säkerställa ett flexibelt och robust energisystem
3. skapa ett resurseffektivt samhälle
4. öka insatserna för innovationer för jobb och klimat
5. möjliggörasamspel i energisystemet

Energimyndigheten påpekar att produkter, tjänster och kunskap som möter klimatutmaningarna behöver spridas, kommersialiseras och implementeras snabbare och i högre grad än idag. Och, för att snabba på omställningen till ett hållbart energisystem utifrån de nämnda utmaningarna, behöver energiforskningsanslaget öka från dagens 1,3 miljarder till 1,76 miljarder kronor per år.

För att Sverige ska klara utmaningarna, anser myndigheten att det behövs en helhetssyn avseende energisystemet, dess marknader och dess nationella och internationella aktörer. Energimyndigheten pekar särskilt ut tre verktyg för att möta utmaningarna:

- Ökade satsningar på stöd för att testa och demonstrera utvecklingsåtgärder i verkligheten genom demonstrationsanläggningar i olika former.
- Tvärsektoriella och tvärvetenskapliga forsknings- och innovationsinsatser i syfte att möta utmaningarna behöver utvecklas.
- Ökat svenskt deltagande och engagemang i internationella forskningsfora, samt göra mer för att främja export av grön innovation på andra marknader.

Synpunkter

Fastighetsägarna instämmer i att Sverige behöver en helhetssyn för att klara utmaningarna inom energiområdet. Fastighetsägarna vill också framhålla vikten av att de föreslagna satsningarna på utmaningar inom forskning och innovation på energiområdet måste vara långsiktiga, robusta och samhällsekonomiskt effektiva.

Fastighetsägarna är positiva till att Energimyndigheten vidareutvecklar sin uppföljnings- och utvärderingsfunktion, för att bättre kunna dra lärdomar från genomförda insatser. I det avseendet bör Energimyndigheten samtidigt beakta att det behöver finnas en kapacitet för att använda och implementera ny kunskap i beslutsprocesser i och utanför myndigheten.

Värdet av Energimyndighetens forsknings- och innovationsprogram behöver i högre grad granskas av oberoende part, för att ge en tydlig och trovärdig bild av de effekter insatserna har.

Lärdomar av utvärderingar och uppföljningar behöver nyttiggöras i större utsträckning än idag, för att arbetet ska ge effekt.

Samverkan med näringslivet

Forsknings- och innovationsverksamheten i Sverige finansieras via privat och offentlig sektor. Det är viktigt att de samlade resurserna för detta används på ett så samhällsekonomiskt effektivt sätt som möjligt. Vid behov av ytterligare finansiering inom ett område bör en omfördelning och prioritering av resurser inom hela verksamheten först ses över och analyseras. I den omfördelning av resurser som föreslås i Energimyndighetens underlag, är det inte helt tydligt varifrån resurser ska tas och hur dessa "nya" resurser ska fördelas inom de prioriterade områdena.

Fem övergripande utmaningar

Energimyndigheten föreslår satsningar på följande fem utmaningar:

1. Helt förnybart energisystem
2. Flexibelt och robust energisystem
3. Resurseffektivt samhälle
4. Samspel i energisystemet
5. Innovationer för framtid och klimat

Fastighetsägarna menar att det är viktigt att belysa utmaningen att arbeta långsiktigt i dessa förslag. Vi vill även särskilt framhålla vikten av att utgångspunkterna för energisystemet är robusta och att resurserna bör användas samhällsekonomiskt effektivt.

Temaområde "Byggnader i energisystemet"

Fastighetsägarna är positiva till den ökade satsningen på kunskaper om incitament och drivkrafter för energieffektivisering i den befintliga bebyggelsen, men även fokus på energianvändningen i byggskedet. En byggnads miljöpåverkan och energiprestanda beslutas redan vid planering av byggnader och stadsdelar och förutsättningar och incitament för brukarna försvåras om inte samspelet mellan aktörer genom alla skeden i byggprocessen fungerar.

Viktigt att poängtera dock, är att byggbranschens aktörer inte behöver fler system och regelverk, utan rätt och enkla metoder för att bidra till den energi- och klimateffektiva, befintliga bebyggelse. Energimyndigheten och Sverige eftersträvar.

Fokus på näranollenergibyggnader måste ses som resurser som omfattar nybyggnation i första hand, även om man för befintlig bebyggelse kan använda kunskaper och erfarenheter från utvecklingen inom området.

Temaområde "Elproduktion och elsystem"

I ett framtida energisystem med mer väderberoende elproduktion, kan lagring av energi bli en viktig parameter. I dagsläget utgör kraftverksdammarna våra viktigaste energilager i kraftsystemet. Olika typer av lager bygger på olika tekniker och har därmed förmåga att lösa olika problem i det nya energisystemet. Här finns behov av att analysera och även att utveckla aktörers och lagrens roll på en framtida marknad.

Byggnaders och fastighetsägares roll, påverkan och behov i det nya elförsörjningssystem som byggs upp med decentralisering av förnybar elproduktion baserad på i första hand solenergi, behöver hanteras. Regelverk måste fungera och förutsättningarna för ett fortsatt robust elsystem med förändrade villkor säkerställas. Detta saknas i den föreslagna forskningsstrategin.

Prioriteringar

Energimyndighetens prioriteringar är väldigt omfattande, och kan knappast ses som just prioriteringar. Fältet som Energimyndigheten greppar om blir väldigt brett inom varje temaområde, och sannolikt kommer en tydligare prioritering krävas för att styrningen av forskningsmedel ska bli hanterbar och effektiv.

Samordningen med andra forskningsfinansiärer och myndigheter med angränsande sektorsansvar blir också central för att den övergripande helhetssynen och arbetet mot ett framtida, hållbart samhälle ska kunna realiseras.

Reinhold Lennebo
Verkställande direktör

Veronica Eade
Expert energi och miljö